

Propola AB
Tornhagsvägen 4
582 37 Linköping

RekMb

Rubrik

Beslut

Länsstyrelsen beslutar att Propola AB (556933-8501) ska betala en sanktionsavgift om 80 000 (åttiotusen) kronor.

Sammanfattning

Propola AB (bolaget) bedriver verksamhet enligt Bolagsverkets register mot penningtvätt inom bokföring, redovisning och skatterådgivning. Bolaget har en registrerad SNI-kod 69201 (redovisnings- och bokföringsbyråer). Bolaget är sedan 24 september 2015 registrerat i Bolagsverkets register mot penningtvätt och har sitt säte i Östergötlands län.

Länsstyrelsen i Skåne län (länsstyrelsen) har genom sin tillsyn granskat hur bolaget mellan 2020-03-01 – 2021-11-03 följt bestämmelserna i enlighet med penningtvättsregelverket, det vill säga lag (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (penningtvättslagen), förordning (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (penningtvättsförordningen) och Länsstyrelsen i Skåne läns föreskrifter och allmänna råd (12 FS 2017:22) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (länsstyrelsens föreskrifter).

Granskningen har visat att bolaget brister i regelefterlevnad i de delar av penningtvättsregelverket som Länsstyrelsen granskat inom ramen för tillsynsärendet. Bolaget saknar en adekvat och verksamhetsanpassad allmän riskbedömning, riskprofiler avseende kunder, verksamhetsanpassade samt relevanta rutiner och riktlinjer för att förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Länsstyrelsen bedömer sammanfattningsvis att bolaget inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att fullgöra sina skyldigheter i enlighet med penningtvättsregelverket. Överträdelserna av regelverket har inneburit en ökad risk för att verksamheten kan ha utnyttjats för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Länsstyrelsen bedömer att bolagets överträdelser av penningtvättsregelverket är av allvarlig art. Med anledning av bolagets allvarliga brister avseende regelefterlevnad av penningtvättsregelverket beslutar länsstyrelsen att bolaget ska betala en sanktionsavgift om 80 000 kronor.

Beskrivning av ärendet

Penningtvättslagen syftar till att förhindra att finansiell och annan näringsverksamhet utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Lagen gäller bland annat verksamhetsutövare som driver yrkesmässig verksamhet som avser bokförings- och revisionstjänster och skatterådgivning. Verksamhetsutövare som bedriver yrkesmässig verksamhet som avser bokförings- och revisionstjänster och skatterådgivning ska anmäla detta till Bolagsverkets register mot penningtvätt.

Bolaget registrerades i Bolagsverkets register mot penningtvätt den 24 september 2015 och har anmält att man bedriver verksamhet inom redovisning, bokföring och skatterådgivning. Bolaget har enligt registret sitt säte i Östergötlands län. Bolaget omfattas av penningtvättsregelverket och har en skyldighet att vidta åtgärder för att förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Bolaget står under Länsstyrelsen i Skåne läns tillsyn.

Länsstyrelsen har den 3 november 2021 förelagt bolaget att komma in med bolagets dokumenterade allmänna riskbedömning samt rutiner och riktlinjer avseende åtgärder för kundkännedom, övervakning och rapportering samt för behandling av personuppgifter. Därtill begärde Länsstyrelsen in en beskrivning av hur bolaget tilldelar riskprofiler för verksamhetens kunder samt kopior på faktiskt vidtagna åtgärder för kundkännedom utförda under perioden 2020-03-01 – 2021-11-03. De faktiskt vidtagna kundkännedomsåtgärderna skulle avse tre av bolagets kunder tillsammans med information om vilken riskprofil respektive kund tilldelats. Minst en av kunderna bolaget ombads välja ut skulle ha tilldelad normal eller hög risk.

Bolaget inkom den 15 november 2021 med handlingar, dock inte efterfrågade uppgifter om faktiskt vidtagna kundkännedomsåtgärder varför Länsstyrelsen ombad bolaget att inkomma med dessa senast den 7 december 2021. Därefter, den 7 december 2021, meddelade bolaget per mejl att bolaget aldrig haft/har något behov av några formella riskbedömningar eller upprättade riskprofiler eftersom ”vid kundintag har bolagsmannen varit extra noga med att rekrytera kunder med acceptabel profil”.

Därefter begärde Länsstyrelsen per mejl den 17 december 2021 information om vad det innebär att bolagsmannen ”varit extra noga med att rekrytera kunder med acceptabel profil” samt vilka kontroller som då görs. Bolaget svarade samma dag och informerade att ”riskprofilen

byggs upp under tiden som jag verkar med kunden; jag har ingen möjlighet att syna kunden innan kunden blir kund, det är först då som jag tar en dialog med kunden om det dyker upp något som avviker”. Bolaget skriver vidare att ”detta upplägg har fungerat i 25 år och kunden är fullt medveten om vilka krav jag har på mig som auktoriserad redovisningskonsult (FAR). Jag informerar mina kunder löpande om informationsplikt beträffande penningtvätt eller finansiering av terrorism. Bara det faktum att jag informerat mina kunder om min informationsplikt har resulterat i att kunden vet vad som gäller”.

Länsstyrelsen begärde den 25 mars 2022 på nytt komplettering i ärendet då ett av bolagets inlämnade dokument hänvisar till en checklista som saknades i tidigare inskickat material. Bolaget inkom den 30 mars 2022 med begärd checklista.

Motivering till beslutet

Allmän riskbedömning

Gällande bestämmelser

Av 2 kap. 1 § penningtvättslagen framgår att en verksamhetsutövare ska göra en bedömning av hur de produkter och tjänster som tillhandahålls i verksamheten kan utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism och hur stor risken är för att detta sker (allmän riskbedömning).

Vid den allmänna riskbedömningen ska det särskilt beaktas vilka slags produkter och tjänster som tillhandahålls, vilka kunder och distributionskanaler som finns och vilka geografiska riskfaktorer som föreligger. Hänsyn ska också tas till uppgifter som kommer fram vid verksamhetsutövarens rapportering av misstänkta aktiviteter och transaktioner samt till information om tillvägagångssätt för penningtvätt och finansiering av terrorism och andra relevanta uppgifter som myndigheten lämnar.

Av 2 kap. 2 § penningtvättslagen framgår att omfattningen av den allmänna riskbedömningen ska bestämmas med hänsyn till verksamhetsutövarens storlek och art och de risker för penningtvätt eller finansiering av terrorism som kan antas föreligga. Riskbedömningen ska utformas så att den kan ligga till grund för verksamhetsutövarens rutiner, riktlinjer och övriga åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Av 2 kap. 2 § länsstyrelsens föreskrifter framgår att verksamhetsutövaren ska utvärdera den allmänna riskbedömningen regelbundet, minst en gång per år, och uppdatera den vid behov. Den allmänna riskbedömningen ska alltid utvärderas innan verksamhetsutövaren 1. erbjuder nya eller väsentligt förändrade

produkter eller tjänster, 2. riktar sig till nya marknader, eller 3. gör andra förändringar som är relevanta för verksamheten. Verksamhetsutövaren ska dokumentera datumet för utvärderingen av den allmänna riskbedömningen.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen konstaterar inledningsvis att bolaget i sin allmänna riskbedömning har identifierat att det finns risk för att bolagets tjänster kan utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism genom ”bokföring av kontantbetalningar, aktieägartillskott, lån från fysiska personer och kapitaltillskott utan underlag”.

Vidare har bolaget identifierat att de av byråns kunder som driver kontantintensiv verksamhet är en riskfaktor men att dessa kunder i väsentlig grad övergått till att kort- och swishtransaktioner varför kontanthantering för dessa kunder numera är marginell. Bolaget bedömer därför att den generella risken för att de erbjudna bokföringstjänsterna ska utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism är mycket låg. Bedömningen baseras också på att inga osanna fakturor har upptäckts.

Länsstyrelsen konstaterar att bolaget inte har redogjort för vilka tjänster som byrån faktiskt tillhandahåller gentemot sina kunder. Bolaget skriver att det finns risk för att bolaget utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism genom bokföring av kontantbetalning, aktieägartillskott, lån från fysiska personer och kapitaltillskott utan underlag. Länsstyrelsen konstaterar att det är oklart om detta är tjänster som bolaget tillhandahåller eller inte mot bakgrund av att bolaget sedan enbart bedömt risken med bolagets kunder som bedriver kontantintensiv verksamhet. Övriga identifierade risker gör bolaget ingen bedömning av. Bolaget drar även slutsatsen att det är mycket låg risk att verksamheten utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism mot bakgrund av att de kunder som tidigare bedrivit kontantintensiv verksamhet numera till stor del övergått till andra typer av betalningsmedel såsom kort eller swish. Bolaget bedömer fortfarande att bokföringstjänsterna i sig utgör en låg risk och att den tidigare identifierade riskfaktorn, det vill säga kunder med kontantintensiv verksamhet, i princip inte längre finns kvar.

Länsstyrelsen konstaterar att en verksamhetsutövare ska göra en bedömning av hur de produkter och tjänster som tillhandahålls i verksamheten kan utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism och hur stor risken är för att detta sker. Vid den allmänna riskbedömningen ska särskilt beaktas vilka slags produkter och tjänster som tillhandahålls, vilka kunder och distributionskanaler som finns och vilka geografiska riskfaktorer som föreligger. Hänsyn ska också tas till uppgifter som kommer fram vid verksamhetsutövarens rapportering av misstänkta aktiviteter och transaktioner samt till information om

tillvägagångssätt för penningtvätt och finansiering av terrorism och andra relevanta uppgifter som myndigheter lämnar (prop. 2016/17:173, sid. 206).

Länsstyrelsen konstaterar att bolaget inte har identifierat vilka tjänster bolaget tillhandahåller, vilka kunder man har och i vilka branscher dessa bedriver verksamhet inom. Inte heller distributionskanaler och särskilda geografiska riskfaktorer har identifierats eller bedömts av bolaget. Det framkommer inte heller att bolaget har beaktat vad som kommit fram vid rapportering av misstänkta aktiviteter och transaktioner och andra relevanta uppgifter som myndigheter lämnat. Bolaget skriver att man under åren 2020-2021 hade en aktiv dialog med Swedbank och Skatteverket för att reda ut eventuella kopplingar till penningtvätt i två fall. Länsstyrelsen konstaterar dock att det inte framgår hur bolaget har beaktat denna information i sin allmänna riskbedömning och hur den har påverkat hur bolaget bedömer den sammanvägda risken i sin verksamhet. Länsstyrelsen konstaterar mot bakgrund av detta att bolaget inte har gjort en sådan bedömning av sin verksamhet som krävs för att kunna förstå och hantera risken för att utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Vidare ska omfattningen av den allmänna riskbedömningen bestämmas med hänsyn till verksamhetsutövarens storlek och art och de risker för penningtvätt eller finansiering av terrorism som kan antas föreligga. Riskbedömningen ska utformas så att den kan ligga till grund för verksamhetsutövarens rutiner, riktlinjer och övriga åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Länsstyrelsen konstaterar att bolaget inte har bedömt hur verksamhetens storlek och art påverkar risken för att utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Som angetts ovan ska verksamhetsutövaren alltid utvärdera den allmänna riskbedömningen innan verksamhetsutövaren erbjuder nya eller väsentligt förändrade produkter eller tjänster, riktar sig till nya marknader eller gör andra förändringar som är relevanta för verksamheten. Det framkommer inte av bolagets inskickade handlingar att en sådan utvärdering görs.

Sammanfattningsvis bedömer Länsstyrelsen att bolaget inte har gjort en sådan allmän riskbedömning av sin verksamhet som penningtvättsregelverket kräver. Det utgör en allvarlig överträdelse framförallt med anledning av att det är den allmänna riskbedömningen som ska ligga till grund för övriga rutiner, riktlinjer och åtgärder som bolaget behöver vidta. Mot bakgrund av att bolaget inte har gjort en sådan allmän riskbedömning av sin verksamhet som krävs bedömer Länsstyrelsen att bolaget har löpt en ökad risk att utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Riskbedömning av kunder

Gällande bestämmelser

Av 2 kap. 3 § penningtvättslagen framgår att en verksamhetsutövare ska bedöma den risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism som kan förknippas med kundrelationen (kundens riskprofil). Kundens riskprofil ska bestämmas med utgångspunkt i den allmänna riskbedömningen och verksamhetsutövarens kännedom om kunden.

När det behövs för att bestämma kundens riskprofil ska verksamhetsutövaren beakta omständigheter som avses i 4 och 5 §§ och föreskrifter som meddelats med stöd av denna lag samt andra omständigheter som i det enskilda fallet påverkar risken som kan förknippas med kundrelationen.

Kundens riskprofil ska följas upp under pågående affärsförbindelser och ändras när det finns anledning till det.

Verksamhetsutövaren ska även beakta faktorer som kan tyda på låg respektive hög risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism vid riskklassificering av kunden. Omständigheter som tyder på låg respektive hög risk kan ha betydelse vid riskklassificeringen av kunden och även vid bedömningen av hur omfattande kundkännedomsåtgärder som behöver vidtas för att hantera risken med kundrelationen. Varje kund ska efter en helhetsbedömning tilldelas en egen riskprofil och åtgärder för att motverka riskerna ska anpassas efter denna.

Länsstyrelsens bedömning

Bolaget har via mejl uppgett att bolaget inte haft något behov av några formella riskbedömningar eller upprättade riskprofiler. Vid kundintag har bolagsmannen varit extra noga med att rekrytera kunder med acceptabel profil. Bolaget har även uppgett per mejl att riskprofilen byggs upp under tiden som bolaget verkar med kunden och att bolaget inte har någon möjlighet att syna kunden innan kunden blir kund utan det är först då som bolaget tar en dialog med kunden om det dyker upp något som avviker.

Länsstyrelsen konstaterar att bolaget inte har riskklassificerat sina kunder på ett sådant sätt som lagen föreskriver. Det har inte framkommit att bolaget beaktar de faktorer som framgår i 2 kap. 3-5 §§ penningtvättslagen. I sammanhanget konstaterar Länsstyrelsen dessutom att bolaget inte har gjort en sådan allmän riskbedömning av sin verksamhet som krävs. Ett bolags allmänna riskbedömning ska ligga till grund för övriga rutiner och riktlinjer som bolaget ska vidta för att säkerställa att penningtvättsregelverket efterföljs. Kundens riskprofiler ska även bestämmas med utgångspunkt i bolagets allmänna riskbedömning.

Eftersom bolagets allmänna riskbedömning inte uppfyller de krav som ställs saknar bolaget även förutsättning för att kunna bestämma kunders riskprofil. Dessutom har bolaget per mejl till Länsstyrelsen berättat att man inte har några formella upprättade riskprofiler avseende sina

kunder. Länsstyrelsen bedömer därför att bolaget inte har riskklassificerat sina kunder på ett sådant sätt som lagen kräver.

Interna rutiner och riktlinjer

Gällande bestämmelser

Av 2 kap. 8 § penningtvättslagen framgår att en verksamhetsutövare ska ha dokumenterade rutiner och riktlinjer avseende sina åtgärder för kundkännedom, övervakning och rapportering samt för behandling av personuppgifter. Rutinerna ska fortlöpande anpassas efter nya förändrade risker för penningtvätt och finansiering av terrorism. Rutinerna och riktlinjernas omfattning och innehåll ska bestämmas med hänsyn till verksamhetsutövarens storlek, art och riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism som identifierats i den allmänna riskbedömningen.

Rutiner och riktlinjer för kundkännedomsåtgärder

Gällande bestämmelser

Av 3 kap. penningtvättslagen framgår vilka åtgärder verksamhetsutövare behöver vidta för att uppfylla kraven vad gäller kundkännedom. Bland annat föreskrivs vad som gäller vid otillräcklig kundkännedom, misstanke om penningtvätt eller finansiering av terrorism, vilka situationer som kräver kundkännedom, vilka åtgärder som ska vidtas för kundkännedom, information och uppföljning av affärsförbindelser samt i vilka situationer en verksamhetsutövare kan vidta förenklade åtgärder vid låg risk respektive skärpta åtgärder vid hög risk.

I 3 kap. länsstyrelsens föreskrifter framgår hur en verksamhetsutövare ska kontrollera kundens identitet, hur detta ska dokumenteras samt vad som ska framgå av dokumentationen.

Länsstyrelsens bedömning

Bolaget har lämnat in ett dokument som heter ”Rutinbeskrivningar enligt Reko 210” samt en checklista ”Ekonomiprocessen”. Dokumenten innehåller bland annat rutiner för att anta nya kunder, omprövning av uppdrag, avslut av uppdrag samt rutiner för arbetet enligt penningtvättslagen. Vidare har bolaget via mejl uppgett att bolaget inte haft något behov av några formella riskbedömningar eller upprättade riskprofiler. Vid kundintag har bolagsmannen varit extra noga med att rekrytera kunder med acceptabel profil. Bolaget har även uppgett per mejl att riskprofilen byggs upp under tiden som bolaget verkar med kunden och att bolaget inte har någon möjlighet att syna kunden innan kunden blir kund utan det är först då som bolaget tar en dialog med kunden om det dyker upp något som avviker.

Länsstyrelsen bedömer att de dokument som bolaget lämnat in samt de uppgifter som inkommit per mejl inte är tillräckliga för att uppfylla kraven vad gäller kundkännedom enligt penningtvättsregelverket. Det

framgår inte av inkomna uppgifter att bolaget har en rutin för hur bolaget utför kundkännedsåtgärder, vilka kontroller som görs, hur man följer upp sina affärsförbindelser för att säkerställa att kännedom om kunden är aktuell och tillräcklig, vad som gäller vid misstanke om penningtvätt eller finansiering av terrorism samt i vilka situationer som skärpta respektive förenklade kundkännedsåtgärder vidtas. Dessutom har bolaget inte gjort en sådan allmän riskbedömning av sin verksamhet som penningtvättslagen kräver varför Länsstyrelsen konstaterar att bolaget inte heller på ett korrekt sätt kan bedöma vilka kunderrelationer som innebär låg respektive hög risk för penningtvätt och finansiering av terrorism. Därmed har bolaget inte heller kunnat vidta lämpliga kundkännedsåtgärder för att hantera risken med den specifika kunden.

Länsstyrelsen konstaterar att det är en grundläggande förutsättning att verksamhetsutövaren har tillräcklig kunskap om sina kunder för att kunna försvåra och förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism och för att kunna rapportera misstänkta aktiviteter eller transaktioner till Polismyndigheten. I prop. 2016/17:173, som ligger till grund för penningtvättslagen, anges på sid. 228 bl.a. att "...reglerna om kundkännedom måste genomsyras av det riskbaserade synsättet...". Sammanfattningsvis bedömer Länsstyrelsen att bolaget inte haft tillräckliga rutiner avseende kundkännedom vilket är en allvarlig överträdelse av penningtvättsregelverket och som har ökat risken för att bolaget kan ha utnyttjats för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Kopior på faktiskt vidtagna åtgärder för kundkännedom

Länsstyrelsen har även förelagt bolaget att inkomma med kopior på faktiskt vidtagna kundkännedsåtgärder avseende tre av bolagets kunder. Några sådana uppgifter har inte inkommit i ärendet och bolaget har svarat att bolaget inte har eller har haft något behov av några formella riskbedömningar eller upprättade riskprofiler. Vid kundintag har bolagsmannen varit extra noga med att rekrytera kunder som acceptabel profil.

Mot bakgrund av att bolaget inte har skickat in kopior på faktiskt vidtagna kundkännedsåtgärder bedömer Länsstyrelsen att bolaget inte har vidtagit de åtgärder som krävs för att uppnå tillräcklig kundkännedom. Bolaget har därmed löpt ökad risk för att utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Rutiner och riktlinjer för övervakning och rapportering

Gällande bestämmelser

Av 4 kap. 1 § första stycket penningtvättslagen framgår att en verksamhetsutövare ska övervaka pågående affärsförbindelser och bedöma enskilda transaktioner i syfte att upptäcka aktiviteter och

transaktion som 1. avviker från vad verksamhetsutövaren har anledning att räkna med utifrån den kännedom om kunden som verksamhetsutövaren har, 2. avviker från vad verksamhetsutövaren har anledning att räkna med utifrån den kännedom som verksamhetsutövaren har om sina kunder, de produkter och tjänster som tillhandahålls, de uppgifter som kunden lämnar och övriga omständigheter eller 3. utan att vara avvikande enligt 1 eller 2 kan antas ingå som ett led i penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Av 4 kap. 1 § andra stycket penningtvättslagen framgår att inriktningen och omfattningen av övervakningen ska bestämmas med beaktande av de risker som identifierats i den allmänna riskbedömningen, den risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism som kan förknippas med kundrelationen och annan information om tillvägagångssätt för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Av 4 kap. 2 § penningtvättslagen framgår att om avvikelser eller misstänkta aktiviteter eller transaktioner uppmärksammas enligt 1 § eller på annat sätt, ska verksamhetsutövare genom skärpta åtgärder för kundkännedom enligt 3 kap. 16 § och andra nödvändiga åtgärder bedöma om det finns skälig grund att misstänka att det är fråga om penningtvätt eller finansiering av terrorism eller att egendom annars härrör från brottslig handling.

Av 4 kap. 3 § penningtvättslagen framgår att om en verksamhetsutövare efter en bedömning enligt 2 § har skälig grund att misstänka penningtvätt eller finansiering av terrorism eller att egendom härrör från brottslig handling, ska uppgifter om alla omständigheter som kan tyda på detta utan dröjsmål rapporteras till Polismyndigheten. En sådan rapport ska göras även om transaktioner inte genomförs liksom om det före ingåendet av en affärsförbindelse eller utförandet av en transaktion uppkommer misstanke om att kunden avser att använda verksamhetsutövarens produkter eller tjänster för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Enligt 4 kap. 6 § penningtvättslagen ska en verksamhetsutövare på begäran av Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen utan dröjsmål lämna alla uppgifter som behövs för en utredning om penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Av 4 kap. 7 § penningtvättslagen framgår att en verksamhetsutövare ska ha ett system för att snabbt och fullständigt kunna lämna uppgifter om huruvida verksamhetsutövaren under de senaste fem åren har haft en affärsförbindelse med en viss person, och om så var fallet, om förbindelsens art. Systemet för uppgiftslämning ska vara strukturerat och sökbart (4 kap. 1 § andra stycket länsstyrelsens föreskrifter).

Länsstyrelsens bedömning

Bolaget har i dokumentet ”Rutinbeskrivningar enligt Reko 210” uppgett att i de uppdrag där byråns personal upplever eller befärrar att kunden inte levererar önskvärt material inom utsatt tid eller att det förekommer transaktioner/aktiviteter som normalt inte hör hemma i kundens verksamhet, så ska detta kommuniceras till kontors/kvalitetschef. En genomgång av brister/avvikelser sker internt inom byrån och därefter kontaktas kund för åtgärd för förbättring alternativt vid uppenbart grava brister för avslut av uppdrag.

Vidare framgår av samma dokument att i de uppdrag där byråns personal upplever eller befärrar att kunden inte levererar önskvärt material inom utsatt tid eller att det förekommer transaktioner/aktiviteter som normalt inte hör hemma i kundens verksamhet ska detta kommuniceras till kontors/kvalitetschef. Genomgång av brister/avvikelser sker internt inom byrån. Därefter kontaktas kund för åtgärd för förbättring alternativt vid uppenbart grava brister så kontaktas kund för avslut av uppdrag. För kunder som normalt inte har kontanthantering ska större erhållna/gjorda betalningar med kontanta medel följas upp så till vida att kunden måste visa var pengarna kommer ifrån på ett verifierbart och trovärdigt sätt.

Om så inte sker ska upplysning ges till Skatteverket om pågående/genomförd aktivitet. Byrån ska göra en kvalificerad bedömning huruvida kunden ska behållas eller inte med tanke på eventuell befintlig risk. Bedömningen görs av kontors/kvalitetschef och ska dokumenteras med erhållna underlag i kundens grundakt. Byrån ska avsluta uppdrag om det medför att byrån inte får betalt för sina tjänster, medverkar till brottslighet eller övertar andra risker som byrån inte ska befatta sig med.

Länsstyrelsen konstaterar att bolaget inte har gett in sådana rutiner och riktlinjer som krävs enligt penningtvättsregelverket där det ska framgå hur de ska övervaka sina pågående affärsförbindelser och enstaka transaktioner i syfte att upptäcka misstänkt penningtvätt och finansiering av terrorism.

Vidare noterar Länsstyrelsen att inriktningen och omfattningen av övervakningen ska bestämmas med beaktande av de risker som identifierats i den allmänna riskbedömningen, den risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism som kan förknippas med kundrelationen och annan information om tillvägagångssätt för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Mot bakgrund av att bolaget inte har gjort en sådan allmän riskbedömning som krävs har bolaget inte heller haft förutsättningar för att kunna övervaka och rapportera misstänkt penningtvätt och finansiering av terrorism. Vidare framgår inte av bolagets inlämnade handlingar att bolaget vidtar skärpta kundkännedomåtgärder och andra nödvändiga åtgärder om det finns skälig grund att misstänka

penningtvätt och finansiering av terrorism. Inte heller framgår av inlämnade handlingar att bolaget rapporterar till ansvarig myndighet, det vill säga Polismyndigheten. Det framgår inte heller att bolaget har ett system på plats för att snabbt och fullständigt kunna lämna uppgifter om bolaget de senaste fem åren haft en affärsförbindelse med en viss person och, om så är fallet, om förbindelsens art.

Länsstyrelsen bedömer att bolagets rutiner och riktlinjer gällande övervakning och rapportering inte är tillräckliga och att detta innebär att bolaget har löpt ökad risk för att utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Rutiner och riktlinjer för behandling av personuppgifter

Gällande bestämmelser

Av 5 kap. 3 § penningtvättslagen framgår att en verksamhetsutövare i fem år ska bevara handlingar och uppgifter, om handlingarna och uppgifterna avser 1) åtgärder som har vidtagits för kundkännedom enligt 3 kap. och 4 kap. 2 §, eller 2) transaktioner som genomförts med kunder inom ramen för affärsförbindelser eller vid enstaka transaktioner som omfattas av krav på åtgärder för kundkännedom enligt 3 kap. 4-6 §§. Tiden ska räknas från det att åtgärderna eller transaktionerna utfördes eller, i de fall då affärsförbindelse har etablerats, affärsförbindelsen upphörde. Om en enstaka transaktion inte har genomförts till följd av misstanke om penningtvätt eller finansiering av terrorism, ska tiden räknas från det att avståendet skedde.

Av 5 kap. 4 § penningtvättslagen framgår att om det är nödvändigt för att förebygga, upptäcka eller utreda penningtvätt eller finansiering av terrorism får verksamhetsutövaren bevara handlingar och uppgifter enligt 3 § under en längre tid än fem år. Den sammanlagda tiden får dock inte överstiga tio år.

Verksamhetsutövaren ska på ett betryggande sätt bevara de handlingar och uppgifter som ska bevaras. Handlingarna ska vara ordnade antingen elektroniskt eller i pappersform så att de är lättåtkomliga och sökbara (5 kap. 1 § länsstyrelsens föreskrifter).

Länsstyrelsens bedömning

Av dokumentet ”Rutinbeskrivningar enligt reko 210” framgår att bolaget upprättar en grundakt innehållande årsneutrala dokument samt årsakter över aktuell dokumentation av arbetet kopplat till räkenskapsår. I dokumentet ”Ekonomiprocessen” framgår att bolaget arkiverar efter kundnummer samt att löpande verifikationer behålls för innevarande år (tills bokslutet är klart) och att årsakter etc. sparas i tio år.

Länsstyrelsen konstaterar att de rutinbeskrivningar bolaget lämnat in inte innehåller någon information om hur bolaget bevarar handlingar i

enlighet med penningtvättsregelverket. Det finns ingen information i bolagets rutiner avseende hur bolaget bevarar handlingar avseende vidtagna kundkännedomåtgärder eller transaktioner som genomförts inom ramen för affärsförbindelsen eller vid enstaka transaktioner som omfattas av kraven på kundkännedom enligt penningtvättsregelverket. Länsstyrelsen bedömer därför att bolagets rutiner avseende behandling av personuppgifter inte uppfyller kraven i penningtvättslagen.

Sammanfattande bedömning avseende bolagets interna rutiner
Rutinerna och riktlinjerna ska användas för att hantera och motverka de risker för penningtvätt och finansiering av terrorism som bolaget har identifierat i sin allmänna riskbedömning (prop. 2016/17:173 sid. 212). Länsstyrelsen konstaterar att ett riskbaserat förhållningssätt ska genomsyra en verksamhetsutövares åtgärder för att skydda sin verksamhet för att utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Vidare konstaterar Länsstyrelsen att det är den allmänna riskbedömningen av verksamheten som ska ligga till grund för bolagets rutiner och riktlinjer. Eftersom bolaget inte har upprättat en allmän riskbedömning där man analyserat vilka risker som föreligger i verksamheten kan bolaget inte heller skapa ändamålsenliga och verksamhetsanpassade rutiner och riktlinjer.

Vidare ska rutiner och riktlinjer vara begripliga, situationsanpassade och tillämpbara så att bolaget och dess anställda ska ha kännedom om vilka åtgärder som ska vidtas i olika situationer. Länsstyrelsen har bedömt att bolagets inlämnade rutinbeskrivning avseende kundkännedomåtgärder, övervakning och rapportering samt behandling av personuppgifter varit bristfälliga och inte uppfyller kraven i penningtvättslagen. Länsstyrelsen bedömer vidare att det är en allvarlig överträdelse av penningtvättsregelverket att inte ha upprättat korrekta och verksamhetsanpassade rutiner och riktlinjer som för med sig en ökad risk för bolaget att utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Val av ingripande

Gällande bestämmelser

Av 7 kap. 10 § penningtvättslagen framgår att tillsynsmyndigheten får ingripa mot en verksamhetsutövare som överträder en bestämmelse i 2-6 kap. penningtvättslagen eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

Av 7 kap. 11 § penningtvättslagen framgår att vid en överträdelse av 10 § får tillsynsmyndigheten ingripa mot en verksamhetsutövare genom att utfärda ett föreläggande att göra rättelse eller, vid överträdelser som inte är ringa, genom beslut om sanktionsavgift.

Av 7 kap. 13 § penningtvättslagen framgår att vid valet av ingripande ska tillsynsmyndigheten ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och

hur länge den har pågått. Särskild hänsyn ska tas till skador som har uppstått och graden av ansvar. I försvårande riktning ska det beaktas om verksamhetsutövaren tidigare har begått en överträdelse. I förmildrande riktning ska det beaktas om (i) verksamhetsutövaren i väsentlig utsträckning genom aktivt samarbete har underlättat tillsynsmyndighetens utredning och (ii) om verksamhetsutövaren snabbt upphört med överträdelsen sedan den anmälts till eller påtalats av tillsynsmyndigheten.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen har inom ramen för detta tillsynsärende granskat hur bolaget efterlever kraven i penningtvättsregelverket avseende allmän riskbedömning, tilldelning av kundriskprofiler, bolagets interna rutiner och riktlinjer samt granskat bolagets vidtagna kundkännedomåtgärder.

Granskningen visar att bolaget inte uppfyller de krav som ställs på verksamhetsutövare. Detta då bolaget saknar en allmän riskbedömning som är adekvat och verksamhetsanpassad. Eftersom bolaget saknar en fullgod allmän riskbedömning saknas också förutsättningar för att ta fram användbara och verksamhetsanpassade riskbedömningar av kunder samt rutiner och riktlinjer för att förebygga och motverka att bolaget utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Bolaget har därmed inte vidtagit tillräckliga åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism och har därigenom löpt en ökad risk att utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Länsstyrelsen bedömer att bolagets överträdelser i flera delar är av allvarlig art.

Vidare konstaterar Länsstyrelsen att bolaget har varit anmält i Bolagsverkets register mot penningtvätt sedan september 2015 varför bolaget borde ha god kännedom om penningtvättsregelverket och vilka skyldigheter som medföljer när man som verksamhetsutövare omfattas av nämnda regelverk. Med anledning av detta konstaterar Länsstyrelsen att överträdelserna dessutom har pågått under en längre tid.

Mot denna bakgrund bedömer Länsstyrelsen att det inte har framkommit några förmildrande omständigheter som ska vägas in i valet av ingripande. Vid en sammantagen bedömning bedömer Länsstyrelsen att ett ingripande ska ske genom beslut om sanktionsavgift.

Sanktionsavgiftens storlek

Gällande bestämmelser

Av 7 kap. 14 § penningtvättslagen framgår att sanktionsavgiften för en verksamhetsutövare som är en juridisk person ska som högst fastställas till det högsta av (i) två gånger den vinst som verksamhetsutövaren gjort till följd av överträdelsen, om beloppet går att fastställa, (ii) ett belopp i kronor motsvarande en miljon euro. Sanktionsavgiften ska inte bestämmas till ett lägre belopp än 5 000 kronor.

Av 7 kap. 16 § penningtvättslagen framgår att när sanktionsavgiftens storlek fastställs ska särskild hänsyn tas till förmildrande och försvårande omständigheter samt till den juridiska eller fysiska personens finansiella ställning och, om det går att fastställa, den vinst som gjorts till följd av överträdelsen.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen konstaterar att sanktioner ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. För att bestämma en sanktionsavgifts storlek ska hänsyn tas till den juridiska personens finansiella ställning. Med finansiell ställning avses bland annat bolagets årsomsättning (prop. 2013/14:228 Förstärkta kapitaltäckningsregler, sid. 240).

Bolagets årsomsättning för räkenskapsåret 2020-2021 uppgick till 1 499 000 kronor.

Länsstyrelsen har ovan bedömt att bolaget har brustit i samtliga granskade delar avseende sina skyldigheter i enlighet med penningtvätsregelverket. Bristerna, framförallt avseende avsaknaden av en adekvat och verksamhetsanpassad allmän riskbedömning samt rutiner för kundkännedom, övervakning och rapportering samt behandling av personuppgifter, är allvarliga och har pågått under en längre tid.

Mot bakgrund av att bolaget inte har genomfört en allmän riskbedömning av verksamheten i enlighet med lagkraven har bolaget inte heller kunnat implementera tillräckliga rutiner och riktlinjer för att motverka att utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Bolaget har därigenom löpt en ökad risk att utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Länsstyrelsen bedömer att bolagets överträdelser i flera delar är av allvarlig art och att de ligger inom bolagets kontroll. Några förmildrande omständigheter har inte framkommit.

Angående sanktionsavgiftens storlek bedömer Länsstyrelsen att den eventuella vinst som bolaget kan ha gjort till följd av överträdelserna av penningtvätsregelverket inte går att fastställa. Länsstyrelsen konstaterar även i sammanhanget att bolagets bristande regelefterlevnad kan ha inneburit fördelar jämfört med konkurrenter som följt penningtvätsregelverket och därigenom lagt både tid och resurser på att efterleva regelverket.

Vid en sammantagen bedömning av överträdelsernas karaktär och med hänsyn till bolagets finansiella ställning bestämmer Länsstyrelsen sanktionsavgiften till 80 000 kronor.

Sanktionsavgiften tillfaller staten och faktureras av Länsstyrelsen efter att beslutet vunnit laga kraft.

Bestämmelser som beslutet grundas på

- 1 kap. 2 § första stycket 19-20, 2 kap. 1-5 §§ samt 8 §, 3–5 kap., 7 kap. 1 §, 10-11 §§, 13-14 §§, 16 §, 21 §, 25 § lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism
- 16 § första och fjärde styckena förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.
- Länsstyrelsen i Skåne läns föreskrifter och allmänna råd (12 FS 2017:22) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, ändrad genom 12 FS 2018:31, 12FS 2019:29, 12FS 2021:22.

Information

Tillsynsärendet avslutas genom detta beslut. Skyldighet att ha upprättade, uppdaterade riskbedömningar och rutiner och riktlinjer kvarstår. Länsstyrelsen kan komma att följa upp att verksamheten följer penningtvättsregelverket genom nya tillsynsåtgärder.

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta Länsstyrelsen för frågor via telefon eller e-post. Telefonnummer och e-postadress finns längst ner på första sidan. Ange ärendets diarienummer eller ärendebeteckning vid kontakt med Länsstyrelsen. Du hittar numret uppe till höger på första sidan.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av rättschefen Jesper Jacobsson med jurist Birgitta Fredriksson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också förvaltningshandläggare Gustav Malmberg medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilagor

Överklagandehänvisning förvaltningsrätten

Ni kan överklaga beslutet hos förvaltningsrätten

Om ni inte är nöjda med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Hur överklagar vi beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Skåne antingen via e-post; skane@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Skåne, 205 15 Malmö.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om ni inte tidigare lämnat dem:

- Person- eller organisationsnummer.
- Telefonnummer där ni kan nå dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det).
- E-postadress.
- Annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå er.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer er överklagan så bör ni bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från er samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post skane@lansstyrelsen.se eller via växeltelefonnummer 010-224 10 00. Ange diarienummer 209-43772-2021.